

Intristată adunare,

D. Constantin Mironescu, inginer, inspector general și profesor a pronunțat în ziua de 3 Iulie la înmormântarea regretatului C. Sturdza, directorul școlii de poduri și șosele următorul discurs :

Mult intristată adunare,

În numele corpului profesoral al școlii de poduri și șosele, viu să îndeplinesc o tristă și dureroasă datorie, aducând cel din urmă omagiu rămășițelor pămîntești ale aceluia care a fost colegiul și amicul nostru **Constantin Sturdza** și care a fost smuls din mijlocul nostru așa de crud și de neașteptat. Eri încă el era plin de viață și de sănătate și astăzi, iacă-l înaintea noastră fără suflare și fără simțire, fără să audă sau să înțeleagă glasurile celor cari îl cheamă din adâncul sufletului lor. În zadar, mamă îndurerată care te apleci sub povara anilor și sub povara suferinței ; în zadar, soție zdrobită de neasemănata durere și pe care nici o putere omenească nu te poate mângâia ; în zadar, toți aceia cari l-ați iubit, îl chemați lângă voi ; în zadar, căci n'a mai rămas din ființa pămîntească a lui Constantin Sturdza nimic de cât scumpa amintire, pe care el o lasă în inimile tuturor ca o vie și nestinsă lumină în adâncul întunericului de care ne simțim coprinși !

Impins ca în tot-d'a-una, de rîvna de a și îmbogăți mintea și sufletul, el proiectase și era în ajunul de a îndeplini o mare și instructivă călătorie în țările nordice ale Europei, când moartea îl surprinse și eacă-l că astăzi, el pleacă în călătoria cea lungă și

nesfîrșită, care va rămîne vecinic misterul cel nepătruns al destinului omenească.

Mintea noastră, îngustă și mărginită, va fi vecinic neputincioasă de a cuprinde și de a înțelege marea problemă a vieții omenești, dinaintea căreia se oprește, înfricoșată, de la începutul lumii până astăzi, toată înțelepciunea filosofilor și toată știința învățaților.

Dar, dacă întunericul învăluie destinul ființei omenești dincolo de hotarele acestei vieți, și dacă nu știm ce ne este dat și poruncit, de puterea cea mai presus de noi, să făptuim dincolo de aceste hotare, știm însă ce ni s'a dat să facem în cursul vieții pămîntești, pentru ca ea să fie folositoare și să aducă după dînsa iubirea și cinstirea numelui pe care îl purtăm. Am să fim în viață buni și drepecți, fără ură și fără patimi, cu inima plină de iubire pentru cei mai de aproape ai noștri, cu sufletul curat către d-zeu, și către oameni, cu sinceritate către prieteni, cu dragoste către țară, căreia să i închinăm toată puterea noastră de muncă. Când acestea le vom fi făcut, vom fi îndeplinit în întregimea lor scopul vieții noastre.

Dar, toate acestea au fost desăvîrșite de Const. Sturdza, după cum ne o dovedește întreaga lui viață și după cum o știu toți aceia cari au avut prilejiul să cunoască și să prețuiască toate bunele însușiri ale acestui suflet, strălucitor de bunătate și de impulsivitate generoasă.

Inzestrat cu o natură de o blîndețe nemărginită, cu o delicateță de sentimente cum rare-ori se întîlnesc în viața omenească, răscolită de atâtea patimi, inima lui nu a știut

ce este răutatea și mâna prietenească, care se întindea către dînsul, putea să se încreadă cu siguranță în prietenia lui. Spirit luminat și iubitor de dreptate, voință hotărâtă și stăruitoare, muncă neobosită, dragoste nemărginită pentru familie și inimă caldă pentru tot ce privește țara, acestea sunt însușirile cari făceau din Const. Sturdza o natură de elită și cari îi atrăseseră toate simpatiile mediului social în care trăia.

Fiu al fostului Caimacam al Moldovei și cel dintâiu Prim-Președinte al curței de casație, Vasile Sturdza și al d-nei Zulnia Sturdza, a căreia nemărginită durere ne face azi să ne închinăm cu profundă și respectuoasă simpatie, Constantin Sturdza pe care familia și intimii lui l'numeau Costăkel, s'a născut la anul 1855 la Țigănești în județul Tecuci.— Încă din frageda vîrstă, Const. Sturdza fu trimis în Elveția, unde și făcu în mod cu totul distins studiile clasice lyceale la Lausanne, de unde apoi merse la Paris pentru a-și complecta studiile speciale de inginerie, intrînd în școala centrală de arte și manufacturi.

Era în anul 1877, anul de mari încercări pentru țară, care în curînd deveni anul de glorie și de biruință pentru neamul Românesc. Sufletul, plin de nobili avânturi și de patriotice porniri al lui Constantin Sturdza nu rămase nemișcat în acele momente, când țara reînviind virtuțile militarești de altă dată, se ridica sub o puternică pornire, ca să-și ia ființa ei desăvârșită de astăzi.

El părăsi dar școala și, cu avîntul tinereței în inimă, cu dragostea de țară în suflet luă parte ca voluntar la războiul independenței în care, pe lângă gradul de sub-oficer în artilerie, primi crucea sf. Gheorghe, Trezera Dunărei și Virtutea militară, demnă și strălucitoare răsplată a virtuței și patriotismului lui.

După terminarea războiului, Constantin Sturdza reluă studiile întrerupte și obținu cu

distincțiune, în 1880, diploma de Inginer al școalei Centrale din Paris.

Reîntors în țară, Const. Sturdza luă parte la multe din însemnatele lucrări, ce s'au executat în acest din urmă timp. Ast-fel, rînd pe rînd lucră la studiul și construcțiunea liniilor ferate Adjud-Ocna, Golești-Câmpulung, Craiova-Calafat și Tirgu Ocna-Moinești, la cari dete probă de serioase și solide cunoștințe tehnice, conducând lucrări importante ce'i erau încredințate, cu deosebită destoinicie și desăvârșită competență.

Reputațiunea sa, atît ca eminent inginer, cît și ca bun administrator, era atît de bine stabilită, în cît, atunci când Direcțiunea școalei de Poduri și Șosele deveni vacantă, prin retragerea predecesorului său, Const. Sturdza fu desemnat încă de la început pentru această înaltă funcțiune pe care o ocupă, fără întrerupție, cu atîta demnitate și atîta pricepere, de la 1 Ianuarie 1892 pînă astăzi. Continuînd opera predecesorilor săi, el contribui în cel mai înalt grad la consolidarea acestui institut de cultură pe care, noi profesorii școalei suntem mândri să-l vedem atîta de apreciat de oameni competenți, cari se ocupă cu cestiunile de învățămînt.

În acești 7 ani de zile, cît el a fost Director al școalei, Const. Sturdza, se poate zice, nu a trăit de cît pentru școală, căreia el îi consacră toată activitatea și toată inteligența lui

Noi, profesori ai școalei, colaboratori ai lui, cari l'am văzut la lucru, devotat școalei, neavînd alt gând și altă preocupare de cît interesul acestei instituțiuni, afabil și afectuos cu profesorii ca și cu elevii, putem cu atît mai mult să apreciem meritele și eminentele calități sufletești ale lui Const. Sturdza și să înțelegem cît de mare este pierderea pe care o suferă astăzi școala, după cum mare și ireparabilă este pierderea pentru familie, pentru amici și pentru societate.

De aceea astăzi vedeți întruniți împrejurul corpului rece al lui Const. Sturdza, pe lângă rude și prietini pe profesorii și elevii acestei școli, în același sentiment de durere, de respect și de pioasă amintire.

Te duci, iubitul nostru coleg și amic! te duci la vârsta când omul este în plinătatea facultăților și puterilor lui, și când ai fi putut multă vreme încă să fii folositor familiei și țerei tale, ca pomul cel bun și sănătos, care dă roade până în adânci bătrâneți.

Te duci, dar în urma ta rămâne amintirea neștersă a unei vieți fără de prihană, a unui suflet bun și generos, a unui spirit cu dreaptă și temeinică judecată și a unei

inime, insuflețită de cele mai calde și de cele mai nobile simțiri! Te duci, tu care, plecând, lași în mijlocul celor ai tăi, în mijlocul celor ce te-au iubit, sfâșietoare durere și neîndurată suferință; dar viața ta pururea va fi pentru noi pildă de viață a omului virtuos, pe care nu a umbrît-o nici o dată patima și răutatea. Te duci să dormi somnul cel de veci în locașul dreptilor și al fericitorilor; dar, despărțindu-te de noi cu trupul, imagina ta blândă și senină ca seninul cerului ne rămâne și puternic va rămâne întipărită în inima noastră și vie va fi tot-d'una amintirea ceți vom păstra, bun și neprețuit amic!